Anul II. — Nrul 38 Prețul unui exemplar 4 Lei. Timișoara, 16 Septembrie 1928

SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub președinția D-lui Prof. A. C. CUZA

ABONAMENTUL PE UN AN
Pentru plugari și muncitori Lei 200 | Pentru bănci și fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

Director-proprietar:
ALEXANDRU ȚIERANU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
TIMIȘOARA I., Str. M. Eminescu Nr. 5.
Redacția pentru jud. Severin: D. Asandi redactor Lugoj.

Podoabele căminului creștin

Invitare și apel către onor. Autorități administrative, Sanitare și Școlare

de *Dr. Grigorie Gh. Comșa,* episcopul Aradului

O mamă săracă cu doi copii ajunse la sapă de lemn. Bărbatul de multă vreme îi murise și sărmana de ea nu se temea de înfrângeri, căci nu știa ce e slăbiciunea. O copleșește boala, nu mai are în casă altceva, decât o bucățică de pâine, pe care o împarte celor doi copii. Unul o întreabă: „Mamă dragă, ție ce-ți rămâne?“ Și cu adevărat simțământ de mamă răspunde: „Voi, scumpii mei copilași“.

Astăzi însă ce vedem? Părinți, cărora nimeni nu li-a zis tată și mamă. Astăzi în lucrurile cele mai serioase, mulți arată zâmbete nesocotite. Azi mulți slăbesc neamul nostru românesc. Ni se parc că am biruit totul, căci doar am pătruns și în cetățile altora, dar uităm a ne împotrivi păcatelor, cari se ivesc în însăși cetatea noastră.

Cu mâna tare și cu braț înalt am biruit asupra inamicului, iar acum mulți nu voesc să li se spună cuvântul „tată“, iar cuvântul „mamă“ începe a fi nesocotit. Vai de poporul care înainte de vreme, aruncă armele cu cari a biruit. Smerenia mea merg din sat în sat în parohiile noastre din eparhia Aradului și cu durere văd urâciunea pustiirei. Intru în sfintele biserici și abia văd copii lângă sfântul Altar. Când eram copil de școală în satul de naștere, numai cu greu încăpeam noi copiii în fața Sf. Altar. Mare greutate apasă sufletul meu, când trebue să biciuiesc pe cei cari se bucură de viață, căci au avut părinți buni iar ei nu voesc să stârniască altora bucuria vieții.

Dar să grăim limpede. Toată lumea se plânge, că poporul nostru scade. Este așa. Destul de dureros este adevărul acesta, că în unele părți se mulțumesc părinții cu un singur copil. De dragul adevărului vom fi nevoiți a recunoaște, că nu numai la țărani, dar și la oamenii de carte găsim scăderea aceasta. Noi grăim deci către toți. Nu vom grăi despre păcatele grele împotrvia lui Dumnezeu, săvârșite de către cei cari fac aceste lucruri. Nu vom arăta, că din punct de vedere al științei medicale ce rău mare săvârșesc unii părinți! In pastorala noastră de sf. Rusalii ale anului 1928 am arătat aceste lucruri și astfel acum vom desfășura pe scurt câteva adevăruri în legătură cu cuvintele: prunc, familie, părinte, adică tată sau mamă.

Credem a ști, că nu trebue să lăsăm pe cei ce pot fi buni să fie răi. In măsura aceea suntem buni, în care nu lăsăm pe cei răi să facă rău.

Ce este un prunc.

Ce cred oare oamenii? Cu multă duioșie am citit oare-unde, că un copil mic, orfan de tată și de mamă, păstrase cu sfințenie o pălărie veche pe care i-o cumpărase tatăl său. Copilul zicea: „o am dela tata“. Câtă gingășie în sufletul unui vlăstar tinăr; și în schimb: ce fac unii oameni de azi? Nu moștenesc o pălărie, ci viața dela părinții lor, iar ei nu voiesc să fie părinți. Nu voesc să aibă copii, cari sunt viață dela Dumnezeu.

Invățatul și harnicul meu protopop din Comlosul Banatului scria în foaia episcopiei noastre a Aradului, că în timpul războiului mondial soldații cruțau pe pruncii ce le ieșau înainte, chiar dacă erau din țările dușmane. Părintele protopop zice, că fapta aceasta dădea cerdința, că după războiu va fi o lume mai bună și se plânge că n'a fost așa, căci creșterea de azi a copiilor lasă mult de dorit.

Pilda ne arată însă și altă lature a lucrurilor, care se potrivește cu scopul cărticelei noastre. Soldații cruțau copii, pentrucă erau copii: vlăstare nevinovate cari purtau chipul lui Dumnezeu, așa cum l-am primit. Soldatul încruntat în sânge cruță viața pruncului, iar unele familii de azi ar putea lua pildă de aici.

In adevăr, dacă copilul ni se înfățișază cu atâta gingășie, este o adevărată podoabă a unei căsnicii creștine, a unui cămin creștin adevărat. Avea dreptate marele patriot francez Louis Veuillot să se plângă de viitorul Parisului pentru cazul, că ar scădea populația și literatura, moravurile, luxul vor contribui la dărâmarea căminului familiar.

„Cine va locui în casa părinteasc, cine va mai cunoaște casa în care cineva a scos cel dintâi strigăt? Cine își va mai reaminti locul, în care ai lăsat ultimul suspin? Cine va putea după tine să-și razime capul la fereastră, unde în tinerețe te duceai cu gândul la cele mai frumoase bucurii ale vieții? Unde sunt acele bucurii într'o casă fără copii?? Timpul trece, mormântul se apropie și cu mine încetează a mai bate până la învierea cea de obște toate inimile înaintașilor, dacă nu am urmași. Mulți dintre înaintașii mei fericiți au putut locui unde am locuit eu, cântând la fereastră. Dar eu, prin moarte, am fost isgonit de acolo și altul a luat locul, care nu era suflet din sufletul meu. Un oraș cu oameni fără urmași sau cu urmași nedoriți este fără trecut, fără amintiri, — are inimi fără lacrimi, suflete fără iubire! Adunarea unor asemenea locuitori — se aseamănă cu o mulțime desrădăcinată de tot ce este avânt și nobleță! O, morman de praf omenesc, tu vei putea să crești și să devii capitala lumii, dar nu vei avea cetățeni adevărați!“

Cam în chipul acesta grăia un mare patriot francez, îngrijat de soarta națiunei sale. Noi încă trebue să fim cu atențiune. Națiunea franceză e în fruntea popoarelor lumii; ea merge înainte spre culmile cele mai strălucitoare. Ea știe să crească cetățeni devotați. Și cu toate acestea bărbații însemnați ai ei au îngrijorări.

De sigur, încrederea noastră încă se mărește, mai ales dacă privim stăruințele ce se depun pentru ridicarea la bună stare a familiilor românești.

Căminul sacru, inviolabil și plin de amintiri plăcute, de bucurii și de nădejdi, este cel încălzit de inimile copiilor. Căci fața unui copil reoglindește un suflet nevinovat. Culoarea albă a frunții este un semn al nevinovăției; obrajii și buzele au culoarea nevinovată a trandafirului, iar ochii albastri reamintesc albastrul florilor aromate. O floare a pământului este un prunc, un copil. Dimineața vieții — zice un autor francez — este ca dimineața zilei: plină de curățenie și frăgezime. Precum paserea ese nevinovată din cuibul său, spre a ieși la larg și a lăuda pe Dumnezeu, prin cântecul ei, așa omul esisc nevinovat din mâna lui Dumnezeu, când l'a zidit.

Când Mântuitorul a curățit templul din Ierusalim de cei cari voiau să-l facă peșteră tâlharilor, pruncii erau aceia cari strigau: Osana, fiul lui David! Arhiereii și cărturarii s'au mâniat, auzind pruncii cum strigă despre Iisus. Câți creștini de azi cunosc doar atât, că Iisus a gonit din templu pe negustorii nevrednici. Dar câți cunosc atitudinea, purtarea arătată de prunci cu acel prilej? Câți știu, că Mântuitorul, văzând mânia Arhiereilor și Cărturarilor, a zis: au nici odată nu ați cetit că din gura pruncilor și a celor ce sug. ai săvârșit laudă? (Mat. 21 v. 16)

Mântuitorul zice: „Lăsați pruncii și nu-i opriți pe ei să vină la mine, că a unora ca acestora este împărăția cerurilor“ (Mat. cap. 19. v. 14). Iată nevinovăția lor!

Aceste cuvinte nu au lipsă de tălmăcire. E vorba de suflete neperitoare, cari trebue să vie la viață. Un cărturar evreu s'a putut mânia pe prunci, cum citim în Sf. Scriptură, pentrucă aclamau pe Domnul, dar cei cari se feresc azi de prunci, — oare din ce pricini fac aceasta? Ei să răspundă cu gândul la răsplata faptelor!!

Podoabă mare este pruncul. Astfel înțelegem pricina, pentru care Mântuitorul zice: „Cine va sminti pe unul din acești mici, cari cred în Mine mai de folos i-ar fi lui ca să-și spânzure o peatră de moară la grumazul lui și să se înece întru adâncul mării“ (Mat. 18 v. 6).

Cuvântul unei Regine.

In veci neuitata Regină Elisabeta a României, — în „Cugetările“ sale spune: „O casă fără copii e ca un clopot fără limbă. Sunetul care doarme ar fi, poate, frumos dacă ceva l'ar face să răsune“ (p. 8).

Va urma

Scrisoare din Franța

Pe pământ, pace...

de **George C. Bogdan**

Trăim în epoca tratatelor de tot felul. Acum în urmă s'a semnat încă un tratat de pace, sau mai precis „Pact de renunțare la răsboiu“, pe care l-a donat lumii, omul de stat american Frank B. Kellogg. Parisienii acum câteva ziie, au trecut prin mari emoții cu ocazia semnării acestui pact, numit de d-l Briand și „Pact al Parisului“. Dar puțini sunt aceea cari cred ceva în puterea acestui pact. Toată lumea e mai mult pesimistă decât optimistă. „O mare speranță, nimic mai mult“, spune un ziar popular parisian.

O, ce fericire pe lumea de azi! Toate popoarele sunt conduse de cea mai mare iubire de pace! Ca mâine germanul se va arunca în hora frăției... cu francezul, italianul cu... sârbul și... austriacul, etc. Dar să privim mai de aproape ziua în care s'a semnat pactul, s'o privim în largul lumii, nu numai în spațiul îngust al salei de pe quaiul d'Orsay și atunci vom vedea, cum popoarele, la prima ocazie ce li s'ar ivi, s'ar năpusti unele asupra celorlalte, ca haitele de lupi Da, în ciuda acestui „para pacem“, care după unii este cel mai însemnat tratat semnat după cel dela Versailles, trebuie să se constate înțelepciunea proverbului latin: „Homo homini lupus“...

In vreme ce doctorul Stresemann și colegii săi semnează Pactul Kellogg — fostul cancelar Marx, la o serbare de la Hofgastein, declară sus și tare, că cu nici un preț poporul german nu va renunța la mult trâmbițatul Auschluss; lituanianul Voldemaras spune că numai atunci va fi pace, când Lituania va primi Vilna; ziarul fascist l'“Impero“ tratează pe decedatul Wilson de „idiot“, iar pe Kellogg de „vrednicul său urmaș“; un comunist în „L'Humanité“ se folosește de această ocaziune spre a căuta a distruge în cei slabi de îngeri, sentimentul sfânt național, zicând: „Nu prin semnare de pacturi se va suprima spiritul de răsboiu, ci prin dărâmarea statuelor luptătorilor, trofeurilor, a monumentelor pentru morți și a arcurilor de triumf“; — „aliații noștri“ Sârbi, se omoară ei între ei; fără să mai vorbim de spiritul larg de pace, al simpaticilor noștri vecini, fie Unguri, fie Muscali.

Și totuș styloul cu peniță de aur, având deviză: „Si vis pacem, para pacem“, Dacă vrei pace, prepară pace, — desemnează pe hârtia albă a pactului, semnăturile oamenilor de stat, reprezentând 15 națiuni. Această nouă formă a vechei devize „Si vis pacem, para bellum“ este în concordanță cu starea faptică a mișcărilor din sânul popoarelor? Să avem oare mai multă încredere în peana de aur a primarului din Havre tutorele primei devize, decât în peana de gâscă a strămoșilor noștri, părinții celei de a doua? Viitorul, ne va lumina!

Un succes al ziarului nostru

Vizită canonică în Jugoslavia

Campania dusă de ziarul nostru în scopul de a constrânge pe episcopii din Caransebeș, să viziteze pe frații noștri din Banatul robit, a avut succes.

Episcopul Caransebeșului P. S. S. Badescu, însoțit de asesorul consistorial Romul Ancuța, pleacă în Iugoslavia.

Vizita canonică începe în comunele noastre: Vărădia, Vrani și Iertof, de unde vor trece prin Iam, în Iugoslavia. P. S. Badescu va fi însoțit de preoții Panciovanu, T. Constantin și C. Roșca.

Intinerarul din Iugoslavia s'a fixat astfel: Coșteiu, Voivodinți și Straja. (Aici vor fi întâmpinați de d-l Dr. P. Licarețiu, care trece anume în acest scop, la Straja).

Ziua următoare: Oreșaț, Zgribenaț, Biserica Albă și Vârșeț, unde vor fi găzduiți la părintele Oprea.

Dela Vârșeț, vor trece la Marghita, Sânmihai, Sântianoș, Alibunar, Deliblata până la Panciova. Apoi în comunele: Rătișor, Vlaicovăț și Nicolinț, de unde se vor întoarce prin Vârșeț—Timișoara, la Caransebeș.

Sperăm, că nu vor lua cu dânșii și pe rabinul Dr. Taubes, care scrie articolele de fond în gazeta episcopiei din Caransebeș.

Ne bucură faptul, că în fine și episcopul Caransebeșului și-a dat seama de greșala ce a făcut-o până acum.

P. S. S. Dr. Comșa din Arad nu poate lua parte la această vizită, ne fiind chemat de către episcopul Caransebeșului și ne având dreptul de a se amesteca în eparhia vecină. La toamnă și P. S. S. Grigore va trece în Iugoslavia să viziteze cele 5 comune, ce aparțin Eparhiei Arad.

Infăptuirea acestei vizite canonice este un incontestabil succes al gazetei noastre.

Epigramă

Semnatorilor Pactului Kellogg

Puternicii zilei au semnat
La Paris un tratat de pace,
Și azi toată lumea a adoptat
Că... minciuna 'n scris... mai mult [face!

G. C. Bogdan

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Specula grâului și partidele

Am dat alarmă asupra hoților porniți să jefuiască pe plugarii români și am apelat la „inteligheția" bănățeană să se solidarizeze întru apărarea agricultorului bănățean, lăsat la discreția cercalistului jidan, care-l jefuește fără milă, fără cruțare.

Țăranii au înțeles semnalul dat, dar „inteligheția" bănățeană, — cea din partide, — a rămas surdă.

Surdă, fiindcă nu are nici un interes față de țăran și îl cunoaște numai atunci, când are lipsă de votări.

In asemenea situație, jidanul, prinde momentul și stoarce, înșală, jefuește, ca în codru, apărat fiind de domnii din „partide", cari sunt părtașii interesați direct sau indirect, la această operație de jaf.

Presa partidelor tace! Ea nu vede, nu aude nimic, fiindcă așa cer interesele stăpânilor lor tăiați împrejur.

Tăcerea aceasta este o crimă de neiertat și țăranii sunt rugați să țină în minte acest lucru.

„Voința Banatului", gazeta locală a partidului „național-țărănesc", **condusă de niște copii** sub 23 ani („regățeni"), pretinde, că apără interesele plugarilor noștri, când în realitate, nu este altceva, decât un obiect de propagandă antipatriotică, care **mână apa pe moara jidanilor.**

Pe aceștia nu-i interesează de loc prețul grâului, fiindcă au alte preocupări mai „importante", de exemplu: cine a tăiat coada unui câine sau de ce a bătut notarul din Urseni pe niște jidani, cari au venit acolo să facă „gheșefturi" cu cântare false.

Partidul național-țărănesc, cu francmasonul Vaida, membru în consiliul de administrație al băncii Marmorosch-Blank și la fabrica Renner din Cluj (care cumpără dela țărani piei cu 26 Lei chilogramul spre a le tăbăci și a le vinde tot țăranilor cu 400 Lei chilogramul), cu Iunian și Răducanu, dela banca Marmorosch-Blank, cu trădătorul Stere, cu Vidrighin, prietenul lui Szana și interesat la moara Bega, cu cealalți „conducători" susținuți de d-l Oprea, liberalul dela „Timișiana", cu jidanul Zipstein, primcandidat în județul Maramureș, etc. etc. — nu se interesează de nimic, ce este în interesul țăranului nostru bănățean.

Acest partid „popular" **este vinovat pentru jaful executat asupra plugarului, fiindcă** VEDE RĂUL ȘI TACE.

Dacă un liberal fură 2—3 milioane, face o gălăgie infernală, iar **când țăranilor li se fură 2—3 MILIARDE LUNAR, nu are nici un cuvânt de spus!** Admirabilă „democrație", ce pute a usturoiu! Iar gazeta, — sufletul partidului, — este în mâna copiilor lipsiți de educație și de ori ce simț politic. Aceștia își fac de cap.

Suntem de acord, că toți hoții să fie băgați la pușcărie. Dar așteptăm, că și tovarășii și tăinuitorii hoților să fie pedepsiți la fel.

Membrii P. N. Ț. din acest județ **nu știu scrie la gazetă.** Nu știu sau nu vreau, — în fond este egal. Ce așteaptă județul nostru dela acești oameni, cari nu au curajul să pună pe hârtie, — adecă să se angajeze cu răspundere, — pentru cele ce cred și răspândesc pe ascuns?! Ce fel de „caractere" sunt acestea?

Campania noastră a avut ca efect ridicarea prețului la grâu, pe un scurt timp. Văzând însă jidanii, că „partidele" nu se interesează de această problemă, au devenit din nou obraznici.

Săptămâna trecută, la Arad (60 klm. de Timișoara) grâul s'a cumpărat cu 840 Lei. La noi cu 740, la Lugoj cu 800.

Văzând țăranii, că prețul s'a ridicat puțin, au plecat să-și vândă o parte din grâu pentru acoperirea trebuințelor lor urgente. Jidanii văzând oferta mare de grâu, au scăztu prețul din nou, **sub 700 Lei.**

Cea mai ticăloasă specula, cea mai mare excrocherie ce se face în țara noastră.

In vederea acestei catastrofe naționale, toți țăranii români, au interesul de a sprijini Liga Apărării Naționale Creștine, care singură luptă pentru bunăstarea plugarilor și care singură este în stare să introducă o politică adevărat românească în România, prin eliminarea jidanilor și a jidoviților, lipitorile neamului nostru de plugari.

L. A. N. C. este ultima speranță a țăranului român, deci el este dator s'o sprijinească, fiindcă numai prin realizarea programului L. A. N. C. se poate mântui România.

Nu vă mai închinați la sfinții cari nu vă ajută!

A. Țieranu.

Mizeria în Caraș și „Reșița"

Optzeci-și-șase sate românești așezate în mijlocul domeniilor „Reșița" se zbat într'o neagră mizerie din cauza secetei. Vitele acestor săteni, singura lor avere, sunt amenințate să piară de foame.

Nenorociții țărani, au adresat câte o cerere către Comunitatea de Avere, „Reșița" și Ministerul de Domenii, dela care au rugat să li se permită pășunatul în pădure, ultimul mijloc posibil de a-și salva vitele.

Statul și Comunitatea de Avere au admis cererea celor 86 sate românești, numai „Reșița" i-a refuzat.

Refuzul „Reșiței" a provocat o adâncă mâhnire în sufletele țăranilor greu încercați.

Se așteaptă, că cei câțiva români, dela conducerea „Reșiței" să-și deschidă ochii în fața pericolului și să nu contribue prin măsuri nejustificabile la anarhizarea populației sărăcite.

Vrăjitoria babtistă

Eftimie Sâmbotean, predicatorul baptist, din Curtici, a venit în conflict cu cele „predicate" de dânsul, fiindcă e-pe cale a se despărți de nevastă și cei cinci copii ai săi.

„Profetul" Pascu, predicatorul din Parța, a intervenit pe lângă Sâmboteanu, ca să amâne divorțul până după conferința baptiștilor, care va avea loc la Curtici, pentru a nu provoca o nouă alegere, de care Pascu se teme foarte mult. Lui Pascu îi frică că nu ajunge „prezbiter" baptist și va fi silit să se reîntoarcă la vechia lui meserie de **iscopit armăsarii.** Îi cade greu lui Pascu să trăiască dintr'o meserie onorabilă și să se lase de domnia de „predicator", care este mai rentabilă decât iscopitul armăsarilor. Ar trebui să renunțe și la puii de găină și ouăle ce le cere dela nenorociții pe cari i-a sedus la noua sectă antiromânească.

Tănase Pascu a fost dat în judecata Uniunei baptiste din Arad, fiindcă împreună cu Simion Drăgălita și Max Birgian au făcut să dispară 14092.— Lei din averea baptiștilor din Timișoara. Uniunea baptistă încă n'a judecat pe Pascu, în schimb **a exclus pe cei 16, cari au făcut denunțul contra lui Pascu.**

Cei excluși vor da în judecată civilă pe delapidatorii banilor baptiști.

N. Bosioc

„Corul Plugarilor Români din Ferendia" (Cor mixt)

In trecut comuna Ferendia și-a avut Corul său sub conducerea fericitului și repausatului înv. **Achim Miloia.** Acest cor s'a nimicit sub Maghiari.

După războiul mondial căștigând și românii „libertate, egalitate și frățietate în scumpa țară România-Mare, s'a simțit și'n comuna Ferendia necesitatea înființării, cu orișice preț, a unui Cor.

Intr'o zi grea de iarnă a anului 1924 pleacă d-nii **Aureliu I. Crăciun** înv. și măestrul faur **Pavel Nincu** cu concursul d-lui preot **George Olde** și la sfatul d-lui înv. **Trifon Luncă,** la **Mercina,** pentru aducerea unui instructor de Cor.

Se face înțelegerea cu instructorul **Vidu Guga** din Mercina, care timp de 3 luni stând în comună, aproape 60 de membrii ai Corului și-au căștigat cunoștințele necesare în ale cântării.

Conform procesului verbal din **30 Martie 1924,** făcându-se constituirea Corului, au fost aleși ca președinte d-l preot George Olde, v.-președinte d-l înv. **Aureliu I. Crăciun,** notar d-l înv. **Trifon Luncă,** cassar d. **Petru Leu** 155, econom **Milan Leu** m. măsar. Diriginte **Petru Nincu,** iar membrii în comitet **Ion Simion** 150, **Ion Leu** 161, **Filip Leu, Ion Meilă, Ion Leu** 110, **Petru Simulescu, Alexa Dalea, Petru Bobolia** și **Petru Cârnu.**

D-l perot G. Olde este numit președinte de onoare al Corului iar ca președinte activ se alege d-l înv. A. I. Crăciun.

Numărul coriștilor la înființare a fost peste 60. iar azi s'au redus la jumătate. Cauza: miliția și căsătoria, adecă cei tânări cari s'au căsătorit n'au mai fost lăsați de socrii a veni la cor.— Membrii rămași sunt următorii: Diriginte: 1. Petru Cârnu, 2. Petru Bibolari, 3. Ion Cărăbaș, 4. Ion Leu 99; 5. Meilă Dalia, 6. Nicolae Suba, 7. Ion Simion, 8. Filip Leu, 9. Trandafir Leu, 10. Ion Cozac 121; 11. Meilă Păsule, 12. Ioniță Cârnu, 13. Nicolae Bulea, 14. Vasile Dalia, 15. Milan Leu econom. Cor., 16 Vasile Albu, 17. Costa Leu, 18. Ion Meilă, 19. Alexa Dalia, 20. Petru Lazăr, 21. Măria Leu alui Milan, 22. Măria Leu 99; 23. Ruja Dălea, 24. Domnița Păsule, 25. Eva Barbeș, 26. Ion Leu 142, 27. Ion Lazăr, 28. Sofia Leu, 29. Ilie Andrieș, 30. Ion Andreaș, 31. Petru Simulescu, 32. Ion Balașin, 33. Ion Milaț, 34. Ion Bibolari, 35. Petru Suba.

Ca activitate internă „Corul" a cântat la sf. Liturgie în sărbători mari. Au participat la ședințe culturale și la înmormântări.

Ca activitate externă Corul și-a arătat hărnicia prin comunele vecine: Clopodia, Jamul-mare, Deta, Gătaia, Buziaș și la sfințirea bisericii din Omor.

Conducătorii sufletești ai Corului sunt d-nii: preot George Olde ca preș. de onoare, înv. Aureliu I. Crăciun ca președ. și înv. Trifon Luncă ca notar.

Averea corului face cca. Lei 15.000.

Medicale

Combaterea boalelor venerice

(Continuare).

de **Dr. I. Bozac**

Posibilitatea infecției simultane cu streptobacilii Ducrey și spirocheții (treponema) lui Schaudin, ne obligă să facem cercetări microscopice în toate cazurile de eroziuni sau ulcere ivite la organele genito-urinare, oricât de banale ni s'ar părea a fi acestea. Numai așa putem descoperi cazurile de sifilis primar încă în faza seronegativă, când prin tratament abortiv putem vindeca boala și putem scăpa pacientul de consecințele neplăcute și periculoase ale generalizării.

Acest fapt trebuie să servească de stimulent pentru indivizii, cari observă la organele genito-urinare leziuni și trebuie să-i îndemne a se prezenta la medic spre examinare, încă înainte de ce ar fi încercat a trata aceste leziuni cu desinfectante recomandate de prieteni sau cunoscute de bolnavi ca bune în tratamentul șancrului moale. Cercetările microscopice făcute la bolnavii deja tratați cu desinfectante nu reușesc în totdeauna și este nevoie de încetarea tratamentului pe 2—3 zile pentru a putea relua cu succes cercetările microscopice.

Tratamentul șancrului moale are de scop distrugerea pe loc a virusului și evitarea complicațiilor. Causticul cel mai potrivit este acidul fenic lichid, fiindcă penetrează în țesuturi. Afară de cauterizările zilnice se vor mai întrebuința băi fierbinți parțiale, prafuri desinfectante (europhen, novojodin, dermatol etc.) sau alifii ori comprese cu sulfat de cupru.

Bubonulii și bubonii dureroși sunt tratați la început cu comprese. Pe lângă aceasta mai facem și injecții intramuschiulare cu lapte sau cu derivatele acestuia (Aolan etc). Dacă bubonul fluctuiază, se va face o mică incizie, se elimină puroiul și se umple cavitatea abscesului cu o soluție de nitrat de argint ½1% sau cu glicerină iodoformată 10%. In fistule se introduc bacili de iodoform.

Razele ultraviolete precipită vindecarea bubonilor.

Atât șancrul moale, cât și complicațiile aceluia se vindecă mai repede, dacă se aplică în injecții vaccinul antistreptobacilic a lui Nicolle (francez) sau alor Nicolau—Banciu (București) sau filtratul de bacili Hababou, etc., ete.

Pacienții se vor abține de sforțările fizice (gimnastică, mers îndelungat, călărie, sărituri, urcări pe scări înalte etc.), pentru a putea împiedeca astfel ivirea de complicații sau agravarea lor.

A treia boală — pe nedrept numită venerică — este:

Sifilisul

(lues, freant, boală de sânge).

Sifilisul se propagă în mod direct (prin raport sexual, sărut, examinări medicale, răniri la operația sifilitică, alăptat, graviditate, naștere etc.) și în mod indirect, prin întrebuințarea obiectelor folosite de un sifilitic (tacâmuri, pahare, sticle, burete de spălat, briciu, pipa, peaptăn, prosop, cearșaf, pernă, bideu, closet, clanțele ușilor, cărți, scobitoare de dinți, quaste de pudră, perii de cap, perii de dinți, creioane, trimbițe, țevi de suflat, instrumente de tetovat, ace de străpuns urechea pentru cercei, cuțitul folosit de circumcișii, instrumente medicale nesterilizate etc).

La acest loc țin să înșir câteva obiceiuri neigienice înrădăcinate în popor și câteva acte de indolență sau de economie deplasată cari adeseori pot să fie cauza transmiterii sifilisului la inocenți:

1. Sărutul convențional dintre prietene și rude. Sărutarea copilașilor de către toți cunoscuții și chiar și de necunoscuți, pentru a arăta stima sau simpatia față de părinții lor.

2. Primirea în serviciu a servitoarelor și mai ales a doicelor neexaminate în prealabl de medic.

(Va urma).

România, țara peștelui, importează pește

Dintr'o conferință ținută în anul trecut la Camera de Industrie și Comerț de d-l Dr. Evian, profesor la Academia Comercială din Cluj și director la Societatea „Frigul" din București, care are monopol pentru exploatarea peștelui la noi în țară; am reținut următoarele date de mare importanță:

România are atingere cu Marea Neagră pe un teritoriu de 400 km. Are Dunărea cu peste 1000 km. lungime, plus câteva mii de km. de ape mari cum sunt Someșul, Mureșul, Jiul, Oltul, Siretul, Prutul și Nistrul, toate bogate în pește.

După Rusia, urmează România cu cele mai mari pescării din Europa.

Cu toate acestea peștele la noi în țară este o mâncare rară, iar prețul lui este mult mai urcat ca al cărnei.

Cauza este nesațiul de câștig, cu care domnii din Ministerul de Domenii și dela Societatea „Frigul" fixează prețul peștelui, rupând după spinarea consumatorului câte 60—80 și chiar 100 de Lei pentru 1 kgr. de pește.

Oamenii practici, au căutat în străinătate isvoare mai ieftine de cumpărarea peștelui. Așa de exemplu comerciantul Căpățână din Brașov — regiune unde se consumă mult pește — aduce câte 4—6 vagoane de pește sărat din Polonia. Acest negustor plătește peștele sărat în Polonia cu 4 lei kgr., plătește pentru vamă 8 lei de kgr., iar transportul până la Brașov alți 8 Lei de kgr. îl costă deci 1 kgr. de pecte adus din Polonia 20—22 Lei fco. Brașov. Cât timp tot acest pește cumpărat dela Soc. „Pescarilor" Galați, cu câte 28—34 acolo pe loc, o diferență de 60—120 mii Lei la vagon.

Judecă singur iubite cetitor felul cum autoritățile noastre poartă grije de hrana poporului!

St. Peneș, expert-contabil

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tribuna liberă*)

Prostia şi răutatea

S'au întâlnit amândouă în a=nimatul „unui învăţător bănă=an" care pretinde a îngăima răspuns la articolul meu: In=lectuali bănăţeni şi ţăranii. ă îndoesc că autorul anonim al spunsului ar fi învăţător şi ai ales că ar fi bănăţean. Nu ate fi învăţător pentrucă în=ţătorii ştiu să citească şi nu ate fi şi bănăţean pentrucă bă=ţenii nu=s laşi.

Răspunsul ne fiind semnat — laşi nu pot polemiza. Cine are rajul să se angajeze la o discu= de principii, să şi semneze.

Cu mahalaua şi cu cafenea nu t polemiza. Un lucru e cert. n detractori, şi detractorii mei intr'o bizară concidentă sunt mai politicianii compromişi toate partidele politice.

Toţi cei cărora le=am tăiat arele când i=am prins cu mâ= în sac, vor fi de sigur pe ve= detractorii mei. Polemica este aţa mea şi trăesc în elementul u numai atunci când am oca=nea să polemizez cu cineva, ci din discuţie iese lumină. au bucuros la discuţie chiar cu alfabeţi şi ignoranţi, dar nu= i atunci când le=aşi putea fi folos ca să li deschid mintea. Cu cenuşarii condeiului însă, politicianii compromişi şi cu oranţii de rea credinţă, n'am me de pierdut.

A sta de vorbă cu secăturile ndeiului este a păcătui faţă de ninoasa directivă pe care ne=a t=o cel mai mare poet filosif al stru Eminescu, în neperitoare= sale versuri:

„Ce mai vrei cu a tale sfaturi,
Când cunoşti a lor măsură".

Iată pretinsul „învăţător bă=ţean" din anonimat, fie cuvin=s şi de bună credinţă şi vom de vorbă.

Adrian Brudariu.

Colonia şcolară Timiş-Torontal" în ăile Moneasa din judeţul Arad

Din multe preocupări de sea= şi de covârşitoare importan= morală şi social=culturală ale l. Timiş=Torontal, înfăptuirea oloniei şcolare" în staţiunea matericо=balneară Monenea= din jud. Arad, cea dintâi în astă regiune dela unire în=aci, se impune cu hotărâre ntimentului obştesc, în cea mai eabilă formulă a activismului latoririlor oficiale, faţă cu ne=ile simţite ale ambianţei socia= Copiii îi zic „Colonia şcolară fect Dr. Iuliu Coste", şi noi stim acest botez tocmai pen= recunoştinţa îndatoritoare, e a putut lua fiinţă în zilele ntâi ale coloniei, din sponta=tatea inocenţei sufletului de il.

Moneasa prin aşezarea ei în= regiune Dumnezeească, este inefacere pentru corp şi pen= suflet, iar copiii sunt cetăţeni catenelor şcolare, debili şi a=nici, din câmpia Banatului, cu f în loc de arbori şi cu mias=le tuturor morburilor din lu= întrânşii; cum să nu se ex=ce deci integrul şi profund t, semnificaţia manifestaţiei oţionante din zilele dintâi a cinderii coloniei pe meleagu= sănătăţii şi a expansiunii su=tului de copil. Colonia şcola= determinată de neostenita rtare de grijă a d=lui Prefect I. Coste, pentru trebuinţele stenţei sociale din judeţ cu=nde în sine 50 şcolari de toa= naţionalităţile din învăţămân= rmiar al judeţului, puşi sub nducerea şi supravegherea u= institutor şi a unei institutoa= din Timişoara, pe o durată de zile. Intreţinerea coloniei este dintre cele mai mulţumitoare sub toate rapoarturile; îngrijirea me=dicală o împărtăşeşte medicul băilor sistematic şi cu efect îm=bucurător, pentru sănătatea co=piilor. Băile de soare, băile în apa cu conţinut de fier şi radiu, ozonul pădurilor de brazi, sunt o înviorare progresivă pe seama organismului copiilor avizaţi la o reculegere psiho=fizică, în vârsta lor cea mai fragedă.

Indrumarea sufletească, edu=cativă a coloniei, cu membri de pe întreagă întindere a judeţului, este profund întemeiată, în cel mai distins senz didactic şi pe=dagogic social, institutorii noştri înţelegând să fie la înălţimea chiemării lor.

Colonia şcolară din băile Mo=niasa, este un prilej de înaltă bucurie pentru vizitatorii inte=lectuali mai ales, cari nu pot lăuda îndeajuns iniţiativa con=ducerii judeţului Timiş=Torontal, cât şi prezenţa cuviincioasă a coloniei de copii în mijlocul na=turii şi al vieţii sociale din aceas=tă staţiune climaterică. Darurile oaspeţilor pentru copii sunt la ordinea zilei, iar mamele din eli=ta stagiarilor din băi, se grăbesc să întreţină dispoziţie bună a copiilor, cântându=le la pian hore şi doine româneşti.

Stagiul de o lună în această staţiune de vădită binecuvânta=re, rămâne pentru copiii noştrii, o înlănţuire fericită de momente sufleteşti, de cuceritoare afecţiu=ne şi profund educative, durabi=le în conştinţa anilor copilăriei, iar pentru sănătatea lor fizică o întremare dorită şi de folos ţării pentru care îi creştem.

In gratitudinea noastră fireas=că, dăm cea mai emoţionantă exprimare mulţumirilor noastre ndatoritoare, pentru opera de a=sistenţă socială determinată de d=l Prefect al judeţului, Dr. I. Coste, adăugând rugămintea, ca această ocrotire de covârşitor simţ moral şi patriotic să rămâie în fiinţă şi în anul şcolar urmă=tor.

Revizor şcolar
L. Ciobanu

*) Pentru cele cuprinse la această rică redacţia nu răspunde.

Informaţiuni

Un progrom în Polonia. In zi=ua de 9 l. c. a avut loc în oraşul Wilkowski, din Polonia un pro=grom după toate regulele. Mem=brii organizaţiilor fasciste au bă=tut crunt pe jidani. Spitalele sunt arhipline de grav răniţi, în=tre cari se află şi multe femei. Poliţia nu a făcut nici o inter=venţie. Cuaza progromului nu se cunoaşte. Se presupune că jida=nii s'au dedat la acte antipatrioti=ce.

Pentru Prefectura Poliţiei.. Publicul românesc este scandali=zat de felul obraznic al muzican=ţilor din cafenele oraşului, cari nu vrea să zică cântări româ=neşti, ci de seara până diminea=ţa, molestează publicul cu „csár=dás"=uri fără început şi capăt. Pentru a evita ori ce scandal pe viitor, rugăm pe Prefectul poliţi=ei să intervină urgent ca această propagandă iredentistă să înce=teze imediat, altcum d=sa va fi responsabil de eventuale disor=dini ce s'ar putea produce.

Şicanarea funcţionarilor pu=blici. Un funcţionar public să plânge de felul cum este tratat de către propretiarul casei din str. P. Chinezul No. 3. Acest proprietar înţelege să şicaneze pe funcţionarul susamintit, prin toate mijloacele: Il opreşte să=şi uşte rufele spălate, în curte, ce=eacc de trei ani de zile i=a fost permis şi aruncă cenuşă şi alte murdării peste rufele spălate, O=preşte copii de a se juca prin curte, etc., etc., ceeace dovedeş=te o duşmănie şi ură neîmpăcată faţă de un român, care se află în slujba statului.

Patru preoţi români, au în=scris la Şcoala de meserii şapte **elevi minoritari.** Nu am avea ni=mic de spus, dacă am fi văzut pe vre=un preot român aducând la această şcoală şi pe un elev ro=mân. Cum însă cazul din urmă nu s'a produs, — nu ne putem reţine a ne exprima indignarea faţă de procedura celor patru preoţi români, cari nu=şi pricep misiunea. D=lor preoţi, aşa nu se poate! Alta este chemarea dom=niilor voastre! Nu ne vindeţi neamul!

Desfiinţarea Pompierilor Vo=luntari. Consiliul de Miniştri, în baza raportului d=lui Prefect Dr. Coste, a decis desfiinţarea orga=nizaţiei pompierilor voluntari din Timişoara, urmând, ca averea lor să între în posesiunea oraşului.

Cel mai bun tutun din Româ=nia, creşte în comuna Şipet, ju=deţul Timiş=Torontal. Aroma a=cestui tutun este delicioasă şi **superioră, tutunului venit din Macedonia, Albania sau Egipt.**

Atragem atenţia R. M. S. asu=pra acestului fapt, rugându=i să se intereseze, că plantaţile de tu=tun să se mărească în comuna Şipet, iar ţăranii cultivatori de tutun să capete un preţ mai bun pentru excelentul lor produs.

Abuzurile jidoviţilor. D=l Ni=colae Popa, profesor de liceu şi membru fruntaş al L. A. N. C., după multe alergături pe la Mi=nisterul de Interne, obţine auto=rizaţia să ţină o adunare popo=rală în 28 August în piaţa Prun=dului din Braşov.

Prefectul Mateescu al judeţu=iul Braşov, îi arată d=lui Popa te=legrama venită dela minister, şi îi permite să ţină adunarea a=nunţată fără să=i dea ceva în scris.

La ora fixată d=l Popa era în localul de adunare, dar patronul sălei îi spune, că n'a primit dela poliţie autorizaţia despre ţine=rea adunării, deci se opune la ţinerea acestei adunări pe moti=ul că îi ia brevetul de beutură.

D=l Popa începe să vorbească în stradă, unde se adunase la 300 de ascultători, dar iată că vine un comisar de poliţie şi îl opreş=te să vorbească — neavând au=torizaţie. In zadar i=a spus d. Popa comisarului, că ministrul de interne a aprobat adunarea, înzadar l'a trimes la prefect să ia informaţiune, căci prefectul plecase din oraş.

Judecă iubite cetitor purtarea prefectului Mateescu din judeţul Braşov, faţă de luminătorul Ni=colae Popa, care cu mare cheltu=ială şi multă alergătură căpătase învoire să ţină adunarea din 28 August!

Alta.

Organizaţia din Lupeni a L. A. N. C. a cerut autorizaţie dela Prefectul Sfetescu din Deva, să ţină o adunare poporală la Lu=peni în 9 Septemvrie. Deşi toate autorităţile locale, Siguranţa, Jandarmeria, Garnizoană, Pri=mărie au dat propuneri favora=bile, pentru că în această adunare era vorba să se combată activi=tatea bolşevică şi comunistă, ac=ţiunea rothermeristă şi se îndem=na muncitorii să se organizeze pe baze naţionale şi creştine — totuş românescul prefect dela Deva nu a aprobat o astfel de a=dunare.

Aşa se vede că în ţara româ=nească, toate lăpădăturile de ji=dani, toţi comuniştii şi iredentiş=tii maghiari, toate partidele po=litice în tovărăşie cu jidanii care asupresc poporul pot ţine adu=nări poporale, iar noi românii care luptăm pentru

Hristos, pentru Rege şi pentru Naţiune

noi nu avem dreptul să ţinem a=dunări poporale? Cronicar.

Cetiţi, răspândiţi şi spri=jiniţi „Svastica Banatului"

Din viaţa satelor noastre

Federala Cooperativelor săteşti cumpără grâu pe seama armatei cu cel mai înalt preţ de pe piaţă.

Icloda. Sătenii ni se plâng, că şcoala de stat, care s'a zidit a=cu= doi ani, nici astăzi nu s'a predat destinaţiei.

Interesându=ne la forul în drept asupra cauzei acestei în=târzieri, cu mirare am aflat, că e=dificiul nu se poate recepţiona, fiindcă planul şi devizul zidirei au dispărut. Nu se ştie nimic despre aceste acte, deci între=băm pe d=l primpretor Crăciu=nescu, ce crede d=sa, cum se va putea recepţiona şcoala din Iclo=da?!

Organele în drept sunt rugate să ancheteze acest caz şi să pe=depsească pe cei aflaţi vinovaţi.

Să rămână o comună fără şcoală, fiindcă unii domni func=ţionari nu=şi înţeleg meseria? Se poate acest lucru?

Munar. Rugăm pe d=l Prefect să binevoiască a ordona o an=chetă, care să constate, ce s'a făc=cut cu cei 40.000 Lei donaţi şcoa=lei pentru 2 uşi şi 3 ferestri, în anul 1926. Ferestri s'au cumpă=rat, dar au rama atât de îngustă, încât nu încape sticla în ele. Se poate, că pentru aşa fleacuri să se speseze 40.000 lei? Rugăm pe=depsirea celor vinovaţi de aceas=tă neglijenţă!

Bărbosu. In comuna Bărbosu, paznicul de câmp a găsit pe tine=rii Batca Ion şi P. Florea pe teri=toriul oprit. Voind să=i ducă cu oile la oborul comunal au profi=tat de întunericul nopţii, omo=rând pe bătrân prin sugrumare şi rupându=i toate coastele. A do=ua zi dimineaţa pentru a nu fi descoperiţi au transportat cada=vrul într'un părâu din pădurea numită Dosul Stuparului, unde l=au acoperit cu pământ, frunze şi crengi. Cadavrul a fost desco=perit după 10 zile dela comiterea crimei de către şeful secţiei din Bocşa=Montană plut. maj. Guist Mihai şi şeful postului de jan=darmi din Bărbosul plut. Achim Isidor. Criminalii sunt în etate de 16 ani, ei au mai bătut şi un cui în pieptul victimei ca să nu se facă strigoi. După luarea inte=rogatorului au fost înaintaţi par=chetului Oraviţa.

Dognecea. Duminecă la 26 August la orele 9 seara, Anton Bocean a dat foc casei No. 525 din Dognecea, proprietatea dnei Sârbu din Reşiţa. Cauza faptului a fost supra încărcarea imobilu=lui cu datorii şi fiind asigurat pentru suma de 200.000 Lei a cre=zut, că va putea ridica banii dela Soc de Asigurare. S'a dat foc casei din patru colţuri cu benzi=nă. Primele ajutoare au fost da=te de postul de jandarmi şi au=torităţile comunale, după aceia a sosit pompierii din Dognecea şi Reşiţa. Tatăl lui Bocean a fost închis de către fiul său în casă, ca să ardă şi el de viu, fiind asi=gurat la Societatea de Asigurare reciprocă pentru cazurile de moatre pe suma de 100.000 lei. In utlimul moment pe când se dărâma plafonul împreună cu acoperişul, bătrânul a fost salvat de către elevul Constantin Frun=zăvedre.

Zorlenţul mare. Primim o plângere din partea sătenilor, contra paznicilor de câmp (gor=nicii) ai comunei, cari în mod ile=gal aplică şi încasează amenzi în bani dela ţărani. Cu onoare ru=găm consiliul comunal să bine=voiască a supraveghia mai sever activitatea acestor paznici, fiind=că pentru actele lor abuzive este responsabil întregul consiliu. Se zice, că „gornicii" bat pe ţărani şi chiar femeile bătrâne, pe care le află pe câmp. Bătaia fiind o=prită prin lege, se aşteaptă, că consiliul comunal să îndrume pe gornici, la ordine, iar în cazuri mai grave să=i destitue şi să=i deie în judecată.

Stanciova. (Continuare). La care Consilieratul agricol ia dat un ordin către agronomul re=gional d=l Ciufecu să constate cazul după dreptate. La rându=i la satisfăcut cum trebue după lege, ca şi pe ceilalţi, ce au intrat în mod samavolnic în pământu=rile obştei şi ale altora, în plus peste drepturile lor, recurgându=se la ajutorul jandarmerie, când oamenii încălcaţi au fost amenin=ţaţi cu coasele de către aceşti ră=pitori de pământuri, sfătuiţi la aceasta credem, tot de căpitanul lor.

Povestea că s'ar fi bătut şi for=ţat oamenii nevinovaţi este ero=nată şi pură invenţie. Şi cu ce drept a intervenit jandarmeria în această chestiune, trebue spusă, să ştie aceşti domni odată, că jandarmeria este creiată, să nu ajute hoţiile, ci să le reprime prin orice fel de mijloace, pres=crise după cazuri şi a veni în a=jutorul instituţiunilor, în timpuri critice, contra celora ce se cred în România ca în **Buda** lor.

Pentru toţi acei numiţi în zia=rul „Deli Hirlap" şi care se plâng că recolta li s'a luat cu forţa şi în schimb au cărat=o ei pe furiş acasă, le facem cunoscut că li se va împărţi dreptatea, după sta=tut şi să ia la cunoştinţă, că în pământul obştei, nu are dreptul să intre cine nu=i membru înscris şi ca membru chiar, se poate bu=cura de suprafaţa atribuită, luân=du=se în considerare totalul de su=prafaţă atribuită iar pt. cei exclu=şi din diferite cauze îi sfătuim să îşi caute de treburile lor căci păre=rea le=a fost greşită şi că acesta nu=i lucru de lins pe buze cum au crezut.

Pentru ce s'a plâns, văduva Päetz Ianos? Fiindcă n'a fost mulţumită cu cele 14 jug. lăsate prin R. agr. şi fiindcă, n'a respec=tat defalcarea făcută de inginer şi fiindcă a avut un profesor bun, care a sfătuito să are unde=i place 25 jug. Pentru ce s'a plâns, preotul catolic Farago Mihail? Acest apostol, predicatorul drep=tăţei şi moralului; ce umblă în stare veşnică de ebrietate cu prietenu=i nedespărţit Rezö Zab, de gât, ziua nămiaza mare, cu pantalonii desfăcuţi, de=i voroeş=te până şi copii mici, de ruşine să nu le vadă limbile de clopot spânzurând, într'o balabănire scârboasă. Pentru că are sesiu=nea parochială 32 jug. şi credea s'o dubleze de la alţii şi că aşa vrea el, ca un cucernic, să nu ţi=nă seamă, de locul unde ia fost măsurat de inginer.

Pentru ce s'a plâns, Schlauf Adam şi Maior Iosif? Pentrucă, lc=a intrat în ureche o sbârnăială şi a greşit de a cuprins mai mult de cât lea fost dreptul.

Pentru ce? Rotar Romulus, Lucman Iosif, Iancovici Jiva şi Milutin Nicolae?

Pentruce, cei 3 dintâi, sunt şi membri în consiliu şi tot ei şi=au dat sentinţa semnând Procesul=verbal ţinut în şedinţă, asupra măsurilor ce trebuesc luate, faţă de cei ce au intrat cu forţa; — şi fiindcă, Botar Romulus în loc de 8 jug. cât are dreptul, a pus stă=pânire pe 12 jug. Şucman în loc de 6, încă pe altele 6 şi Iancovici Jiva 1½ semănat în plus, din greşală, astă toamnă a recunos=cut, însă acum nu, fiindcă boa=bele de grâu sunt frumoase. Cât priveşte cel de al 4=lea, a crezut că=i merge şi lui, ca lui frate=său, pe timpul când a fost delegat al sătenilor.

Kiş Mihai deasemeni a crezut să=şi întindă ghiara hrăpăreaţă peste ce nu mai este a lui.

(Va urma).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Chizătău. In ziua de 8 l. c. s'a dat o petrecere foarte bine reuşită, de către corul bisericesc, de sub conducerea d-lui Gârda. S'a jucat piesa: „Vremuri de restriş-te" de C. Georgescu, cu multă însufleţire şi pricepere. Publicul venit din toate părţile a petre-cut până în zori.

Podul de fier din Chizătău, care leagă şoseaua naţională Ti-mişoara—Lugoj se află într'o stare ruşinoasă. Podelele sunt rupte, încât numai pe jumătate este practicabil. Vitele ce trec pes-te dânsul îşi frâng picioarele. **Ru-găm pe d-l Prefect să binevoias-că a ordona repararea acestui poc atât de important din punct de vedere strategic.**

—-G-L-U-M-E-—

O desminţire. D-l deputat Savi ne roagă să desminţim ştirea, că dânsul ştie să zboare cu pana de gâscă în ... pălărie.

Episcopie la Timişoara. Din isvor sigur aflăm, că d-l Dr. Alex. Morariu, noul notar public venit la Timişoara, prin legătu-rile sale politice va reuşi să mu-te şi episcopia din Caransebeş la Timişoara.

Un examen reuşit. D-l R. S. Molin, văzând, că nu poate reu-şi în politică, finanţă şi gazetă-rie, s'a înscris la Teologia din Caransebeş, unde a dat ultimul examen cu mare succes. Sfinxul Musta a rămas mirat de cunoş-tinţele d-lui Molin, în special l'a mirat faptul, că d-l Molin ştie să cânte nouă „glasuri". Noul preot va fi numit la Lovrin, unde po-porul îl aşteaptă cu mare bucu-rie.

Ce-i cu teatrul românesc? In jurul direcţiunei noului teatru românesc din Timişoara, se dă o luptă straşnică. Consiliul comu-nal a soluţionat litigiul astfel: se numesc de directori domnii Ni-colau şi Grădinaru. Ambii vor juca deodată: unul în teatru al-tul afară pe stradă. Zilnic se vor trage sorţi asupra dreptului de a juca în teatru.

Agricole. D-l Vidrighin, pre-şedintele Camerei agricole, a cumpărat o sumedenie de tauri de prăsilă pe seama aderenţilor săi din judeţ. Târgul era făcut, când a observat, că taurii nu sunt capabili de a îndeplini mi-siunea pentru care au fost cum-părăţi. A chemat telegrafic pe d-l veterinar Turturică, ca să le facă operaţia de întărărire a lui Voronoff. La această veste toţi conducătorii partidelor din Ba-nat s'au prezentat la d-l Vidri-ghin, cu cererea, ca să-i înscrie şi pe dânşi pe lista taurilor.

Aviatice. La Timişoara se zi-deşte un mare aeroport pe sea-ma aeroplanelor ce circulă între Bucureşti — Paris — Londra — Portul Marsiliei.

Construcţia se face de d-l Ing. Suciu, fără controlul lui Szekely.

In curând vom vedea, că po-liticianii noştri numai cu aeropla-nele vor mai călători la Bucu-reşti sau la Portul Marsiliei.

D-l Grădinaru, consilier cul-tural al oraşului este însărcinat cu supraveghierea moralei publi-ce în aeroplane.

In anticamera d-lui Duca. Am întâlnit pe d-nii Dr. Mezin, Dr. Obădeanu, Dr. Licareţiu şi Dr. Porumb, care au venit să ceară postul de notar public la Timi-şoara. D-l Duca, le-a pus în vede-re, că nu poate să le satisfacă cererea, dar are să-i ţină în e-videnţă la proxima remaniere a guvernului.

D-l Stelian Popescu le-a pro-mis, că le concesionează terenul petrolifer din Timişoara—Meha-la şi băile „Strand" de lângă turbine, unde vor avea intrare gratuită tot anul.

Se caută patru „leandri" mai frumoşi, ca la „Marocan", care să înflorească toată luna, până când ajunge d-l Maniu la putere. Livrarea urgentă, altcum mă părăsesc oaspeţii mei din P. N. Ţ.

Kemeny Isidor
arendaşul tuturor cluburilor jido-veşti cuşer şi trefe din Temesvar.

Teatrul maghiaro-jidan este în **pericol.** A sosit d-l protopop de Giula, Piso, cu subdirectoara sa Zilahi Iren, ca să sondeze tere-nul. D-l Piso a sosit dela Buda-pesta cu paşaport diplomatic şi pleacă la Bucureşti să rezolveze chestiunea teatrului în favoarea lui Fekete, un jidan iredentist sionist, care cere ca România să fie anexată Palestinei. Zilahi Iren face pe subdirectoara lui Piso, cu mare măestrie şi artă. Cine nu crede, să încerce.

D-l Dr. Crişmariu s'a reîntors dela Geneva unde a fost să stu-dieze administraţia comunală. In baza experienţelor câştigate la Geneva, sperăm că guvernul îl va numi de primar al oraşului Timişoara, când d-l Dr. George-viciu se va sătura de acastă slu-jbă.

Universitatea din Jena, la care şi-a luat diploma d-l senator Rămneanţu se mândreşte cu e-levul ei, care a pus în praxă toa-te teoriile şcoalei la banca din Gătaia. Dovadă este ultimul bi-lanţ iscălit de d-l Rămneanţu P.

Concurs politic. Partidul na-ţional-ţărănesc, caută intelectu-ali cari ştiu scrie la gazetă. Arti-colele se onorează după centi-metru, indiferent de conţinut. Lucru principal este să fie scris şi să se iscălească pe rând toţi fruntaşii partidului.

Inscrieri la conservatorul Kir-vasie. La noul conservator al dlui Kirvasie s'au înscris următo-rii elevi: Sabin Drăgoiu, la com-poziţii, armonie şi opere; Gori-art la saxofon; I. Velceanu, la di-rijarea de coruri; I. Perian, la principii şi istoria muzcei; E. Mi-hai, la pian; M. Munteanu, la vio-lină; E. Grădinaru, la solo de cant; R. Urlăţeanu, la dirijare de orchestră şi estetică muzica-lă; Aug. Coman, la doba mare; M. Popescu, la trombon; Con-ciatu, la ţimbal; S. Vidrihgin, la clarinet şi piccolo; Dr. Zărie, la bombardom, şi Şaramet ,la toate instrumentele.

Avansare. D-l Pomuţiu, direc-torul „Strandului" a fost numit director la Cărămidăria oraşului. D-l Vidrighin a dat un banchet în onoarea noului său coleg. La acest banchet d-l Pomuţiu a fu-mat numai ţigări „Alba-Iulia" şi a beut cognacul amestecat cu si-fon, din pahare de bere. D-l Vi-drighin a ţinut un toast extraor-dinar în care a arătat, că toate sarcinele oraşului se razimă pe umerii lor, fiindcă cărămida şi apa sunt lucrurile principale în oraş. Chelnerii l-au aplaudat fur-tunos.

Partidul agrarian. D-l Goldiş a fost zilele trecute la Timişoara şi a înfiinţat partidul agrarian cu d-l Adrian Brudariu, deputat lu-pist. D-l Mihai Viteazul s'a su-părat foc şi a făcut un denunţ în contra d-lui Goldiş, la „Liga Na-ţiunilor". Cum şi cutează cineva să facă ceva în Banat, fără să ceară părerea lui Mihai Vitea-zul, care are privilegii istorice pe aceste plaiuri?!

Intre saxofon şi siringă. In Ar-cadia corurilor şi fanfarelor se resimţea de multă vreme o mare lipsă. Corurile cântau mai trist ca de obiceiu, iar frumoasele noastre colinde executate de fan-fare sunau ca marşurile mortua-re.

Ce să fie? Ce să fie?

După ce — sau după cine — plângea Banatul prin coruri şi fanfare?

Doi oameni descoperiră mis-terul.

Ştiţi de ce erea trist Banatul?

Fiindcă îi lipseau saxofoniştii...

Har domnului că un liceu ro-mânesc transformat în fabrică de saxofonişti, va fi în măsură să furnizeze tuturor satelor bănăţe-ne o armată de saxofonişti. Ast-fel, pe lângă fie care siringă fur-nizată de fostul ministru Lupaş, paorii bănăţeni vor avea şi saxo-fonul lor.

Şi iată cum purcedem la ro-mânizare.

ECONOMICE

Cura de struguri

(Urmare.)

Această practică, de a folosi în mod raţional fructul atât de plăcut — care, în afară de faptul că este hrănitor, are şi proprie-tăţi deosebit de interesante în tratamentul multor boli, — a fost cunoscută din timpurile cele mai vechi.

Cura de struguri era practica-tă în antichitate. Despre ea au scris, în operile lor clasice, Hipo-crate, Pliniu (agronomul), Dios-coride, etc. Medicii arbi prescri-au bolnavilor bolnavilor cura de struguri pentru însănătoşire, pre-cum medicii daci întrebuinţau vinul tămâios pentru tratamen-tul bolnavilor de ochi.

Cura de struguri nu este o noutate a secolului, nici o desco-perire zgomotoasă a timpului; din contră, pare a fi un instru-ment atât de minunat rămas de la strămoşi, dar pe care medicii noştri l'au neglijat mai întâi, l'au uitat apoi şi nu-şi prea dau oste-neala să-l întrebuinţeze astăzi.

Totuş, în ţările apusene cura de struguri este prescrisă cu deo-sebită atenţiune de medicii cei mai de seamă.

Dovadă: se ridică ca din pă-mânt numeroase staţiuni de cură în Italia, Elveţia şi chiar în Fran-ţa şi Germania.

Dar, cura de struguri fiind atât de simplă, de eftină şi uşoară, poate fi făcută foarte lesne şi la domiciliu. Cu deosebire Româ-nia, având răspândită cultura vii-lor aproape pe întreaga suprafa-ţă a teritoriului ei poate oferi cele mai prielnice mijloace pen-tru miile de suferinzi, mai ales în cazurile când se urmăreşte şi supra almientarea: la tuberculoşi, la convalescenţi, la copiii cari nu vor să ia doctorii, la bătrâni, etc. Dar cura de struguri se prescrie mai ales suferinzilor supuşi la dietă (boli de ficat, rinichi, intes-tine, etc.).

Cura de struguri este şi rămâ-ne o metodă terapeutică, capabi-lă să înlocuiască, sau să ajute, în modul cel mai larg, acţiunea atâtor produse farmaceutice.

Ea este uşoară de făcut, iefti-nă şi plăcută, având o durată scurtă 3—6 săptămâni.

Dacă bolnavii noştri nu pot merge la staţiunile de cură de struguri depe malul Rinului, ori din Palatinat (Germania), în Ita-lia, în Tyrol sau în Elveţia, n'au decât să stea vara într'o regiune de podgorie din ţară sau chiar acasă, unde primind struguri **totdeauna proaspeţi,** pot face cea mai plăcută cură, la domiciliu, fără să se sustragă dela ocupa-ţiunile obişnuite.

I. C. Teodorescu

Primăria Municipiului Timişoara.

No. I. 25003/1928.

PUBLICAŢIUNE.

Se aduce la cunoştinţa gene-ală că în ziua de 11. IX. 1928 ora 9 a. m. se va ţine la Prefectura judeţului Timiş-Torontal un e-xamen de capacitate pentru ocu-parea primului grad al funcţio-narilor administrativi exteriori.

I. Pentru a fi admişi la acest examen, candidaţii trebuie să aibă vârsta de 21 ani împliniţi şi să fie absolvenţi ecl puţin de 4 clase secundare. Se vor putea presenta la examen şi absolven-ţi numai ai cursului primar, cari vor putea fi numiţi în lipsă de candidaţi cu studii mai superi-oare, agenţi în condiţiunile pre-văzute art. 122 din regulamentul pentru aplicarea statutului func-ţionarilor publici.

II. Cererile de înscriere se vor înaintay acestei Prefecturi până la 10 Sept. a. c. şi vor fi însoţite de actul de naştere certificatul de studii şi eventualele certifica-te de serviciu.

III. Examenul va consta din două probe, una scrisă, şi una o-Sralâ. Materiile ce vor firma su-beictul probei scrise şi orale sunt:

a) Cunoştinţe generale asupra istoriei românilor.

b) Cunoştinţe generale asupra geografiei României din punct de vedere al împărţirei administra-tive.

c) Cunoştinţe elementare de contabiltate.

d) Noţiuni de aritmetică.

Timişoara, la 3. Sept. 1928.

p. Primar: **dr. Crăciun** m. p.

Şagovici m. p., secretar.

Pentru conformitate:

Dr. C. Bugariu
şef de serviciu.

No. 1635/1928.

AVIZ

Pentru darea în întreprindere a continuării lucrărilor de con-struire a şcoalei primare rurale din comuna Chelmac în ziua de 19 Septemvrie ora 11 a. m. se ţine licitaţie publică (Prefectura ju-deţului Et. I. No. 78), conform publicaţiunii inserate în Monito-rul judeţului Timiş-Torontal.

Comitetul şcolar judeţean

Institutul Antirabic Prof. Dr. V. Babeş, Timişoara.

PUBLICAŢIUNE DE LICITAŢIE.

Comitetul Institutului Antira-bic Profesor Dr. V. Babeş, pu-blică licitaţie pentru darea în în-treprindere a executării lucrări-lor de dulgherie, ţiglărie şi tini-chigerie, necesare la edificiul în construcţie al institutului.

Licitaţia se va ţine, conform dispoziţiunilor legii asupra con-tabilităţii publice, în biroul ser-viciului economic com. (Primă-ra camera No. 40) la data de 24 Octombrie 1928 ora 10 a. m.

Ofertanţii vor prezenta la data licitaţieti ofertele lor semnate, timbrate, închise, sigilate şi pro-văzute cu o garanţie de 6% nu-merar sau efecte de stat asupra sumei oferite.

Devizul, caetul de sarcini şi planurile se pot vedea la servi-ciul tehnic, zilnic în orele de ser-viciu.

Comitetul.

MINISTERUL JUSTIŢIEI
Comisiunea de Naturalizări.

Conform art. 23 din legea pri-vitoare la dobândirea şi pierde-rea naţionalităţii române, se pu-blică următoarea cerere de na-turalizare, spre ştiinţa acelor cari ar voi să facă vreo întâmpi-nare, potrivit dispoziţiunilor art. 23 din zisa lege:

Dos. No. 680/928

Domnule Preşedinte,

Subsemnatul Emil Nicolov do-miciliat în Timişoara II, strada Dacilor 48, am onoare a vă ruga să binevoiţi a dispune executa-rea formalităţilor legale, pentru acordarea cetăţeniei române, în baza actelor alăturate, — fiind stabilit în ţară din anul 1912.

Cu stimă
Emil Nicolov

Comisia de Naturalizare Ministerul Justiţiei

Conform art 23 din legea pri-vitoare la dobândirea şi pierde-rea naţionalităţii române, se pu-blică următoarea cerere de natu-ralizare, spre ştiinţa acelora cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispoziţiunilor art. 23 din zisa lege:

Dos. No. 679/1928

Domnule Preşedinte,

Subsemnatul Maxim Cvjetan Stoianov domiciliat în Timişoa-ra II, strada Dacilor 48, am onoa-re a vă ruga să binevoiţi a dis-pune executarea formalităţilor legale, pentru acordarea cetăţe-niei române, în baza actelor ală-turate, fiind stabilit în ţară din anul 1912. **Cu stimă**

Maxim Cvjetan Stoianov

Prefectura jud. Timiş-Torontal.

No. 22735/1928.

PUBLICAŢIUNE DE LICITAŢIE.

Se aduce la cunoştinţa gene-ală, că în ziua de **25 Septemvrie 1928 ora 12a. m.** se va ţine licita-ţie publică cu termin scurt de 15 zile pentru asigurarea pietrii sparte în cantitate de 584 m³ ne-cesare pentru repararea şi cilin-drarea cestoarelor drumului ju-deţean Deta—Bocşa între km. 0—6 şi 18—36.

Licitaţiunea se va ţine în bi-roul serviciului economic al Pre-fecturii judeţului cu dispoziţiuni-le Art. 72—83 din legea Conta-bilităţii Publice.

Concurenţii vor depune odată cu ofertele lor timbrate conform legii, închise şi sigilate şi o ga-ranţie de 6% asupra sumei oferi-te în numerar sau efecte garan-tate de Stat.

Oferte în valută forte şi sur-praoferte nu se admit.

Valoarea lucrărilor de pe de-viz este de lei 463.276.—

Caetul de sarcini, devizul, cum şi alte informaţiuni se pot obţi-ne în zilele de lucru între orele 8—14 dela serviciul economic al Prefecturii judeţului)Etaj. I. 61(.

Timişoara, la 4 Septemvrie 1928.

Prefectura judeţului Timiş-Torontal.

CINEMA:

CETATE: 16 Sept. — APOLLO: 18 şi 19 Sept.
CONCORDIA: 20 Septembrie

Raiul pe pământ

Râs şi veselie!

Cum se distrează domnul deputat? Comedie semigrotescă, cu situaţii comice foarte bine exploatate.

In rolurile principale:
REINHOLD SCHÜNZEL, CHARLOTTE ANDER

Monopol: Matador-film, Braşov

BCU Cluj / Central University Library Cluj